

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 stycznia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Mirek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Waldemar Płóciennik

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **D.M.**

skazanego z art. 178a § 1 i 4 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 29 stycznia 2025 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść

od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi

z dnia 16 kwietnia 2024 r., VI K 489/24,

- 1. uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi do ponownego rozpoznania;**
- 2. wydatkami związanymi z rozpoznaniem kasacji obciąża Skarb Państwa.**

Waldemar Płóciennik

Piotr Mirek

Małgorzata Wąsek-Wiaderek

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi, wyrokiem nakazowym z dnia 16 kwietnia 2024 r., sygn. akt VI K 489/24, uznał oskarżonego D.M. za winnego tego, że w dniu 4 stycznia 2024 r. w Łodzi, znajdując się w stanie nietrzeźwości (I badanie -1,26 mg/1, II badanie -1,29 mg/1, III badanie -1,18 mg/1, IV badanie - 1,21 mg/1 alkoholu w wydychanym powietrzu), prowadził na ul. [...] pojazd mechaniczny marki T. o nr rej. (...) w ruchu lądowym, przy czym czynu tego dopuścił się będąc uprzednio prawomocnie skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej, sygn. akt III K 1700/22, za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości, czym wyczerpał znamiona przestępstwa z art. 178a § 1 i 4 k.k. w brzmieniu obowiązującym na dzień 4 stycznia 2024 r., za które – na podstawie art. 178 a § 4 k.k. w zw. z art. 37a § 1 k.k. w zw. z art. 34 § 1 i 1a pkt 1 k.k. w zw. z art. 35 § 1 k.k. – wymierzył mu karę 2 lat ograniczenia wolności, polegającą na obowiązku wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym. Dodatkowo, na podstawie art. 42 § 3 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio, a na podstawie art. 43a § 3 k.k. orzekł od niego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej świadczenie pieniężne w kwocie 10.000 zł.

Od wyroku nie wniesiono sprzeciwu, w związku z czym uprawomocnił się on z dniem 13 czerwca 2024 r.

Kasację od tego wyroku wniósł Prokurator Generalny i zaskarżając go w całości na niekorzyść oskarżonego podniósł zarzut naruszenia prawa materialnego, a mianowicie art. 37a § 1 i 2 k.k., polegającego na tym, że w sytuacji uznania oskarżonego D.M. za winnego popełnienia w dniu 4 stycznia 2024 r. występku kwalifikowanego z art. 178a § 1 i 4 k.k., w miejsce kary pozbawienia wolności przewidzianej w sankcji przepisu art. 178a § 4 k.k., będącego podstawą wymiaru kary, Sąd – przy zastosowaniu art. 37a § 1 k.k. – wymierzył oskarżonemu karę ograniczenia wolności, mimo iż zgodnie z dyspozycją art. 37a § 2 k.k., w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022 r. poz. 2600) i obowiązującym od dnia 1 października 2023 r., a więc zarówno w czasie popełnienia czynu, jak i w dacie

wyrokovania w sprawie, przepisu art. 37a § 1 k.k. nie stosuje się m.in. do sprawców przestępstwa określonego w art. 178a § 4 k.k.

Mając na względzie powyższe, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy stwierdził, co następuje.

Kasację należało uznać za oczywiście zasadną, a to pozwalało uwzględnić ją w całości na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k., bez udziału stron.

Rację ma Prokurator Generalny, gdy wywodzi, że Sąd Rejonowy w sposób wadliwy powołał się na art. 37a § 1 k.k., który w niniejszej sprawie nie mógł znaleźć zastosowania, ze względu na kształt przyjętej kwalifikacji prawnej.

Oskarżony został skazany za przestępstwo kwalifikowane z art. 178a § 1 i 4 k.k., które zostało popełnione w dniu 4 stycznia 2024 r.

Decydując o wymiarze kary Sąd Rejonowy powołał się na art. 37a § 1 k.k., który przewiduje możliwość orzeczenia kary ograniczenia wolności także wtedy, gdy przestępstwo jest zagrożone tylko karą pozbawienia wolności nieprzekraczającą 8 lat, a wymierzona za nie kara pozbawienia wolności nie byłaby surowsza od roku. Rzeczą jednak w tym, że wymieniony przepis nie miał zastosowania w sprawie oskarżonego, mimo że przypisany mu czyn zagrożony jest karą pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat, a więc spełniającą kryterium z art. 37a § 1 k.k. Jak trafnie bowiem wskazuje skarżący, art. 37a § 2 k.k. na mocy ustawy z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw, Dz.U. 2022 poz. 2600, uzyskał brzmienie: „Przepisu § 1 nie stosuje się do sprawców określonych w art. 64 § 1 lub do sprawców, którzy popełniają przestępstwo działając w zorganizowanej grupie albo związku mających na celu popełnienie przestępstwa lub przestępstwa skarbowego, sprawców przestępstw o charakterze terrorystycznym i sprawców przestępstwa określonego w art. 178a § 4”. Wymieniona ustawa weszła w życie w dniu 1 października 2023 r., a więc ponad trzy miesiące przed popełnieniem zarzucanego oskarżonemu czynu. Sąd nie miał zatem możliwości odwołać się do poprzedniego brzmienia art. 37a k.k. na zasadach określonych w art. 4 k.k. Z treści wyroku nie wynika zresztą, by było to jego intencją. Wydaje się, iż przyczyną

zaistniałego błędu było niedostrzeżenie zmiany normatywnej w obrębie przedmiotowego przepisu.

Mając na względzie powyższe należy uznać, że Sąd Rejonowy dopuścił się rażącego naruszenia prawa materialnego, skutkującego wymierzeniem kary poza granicami ustawowego zagrożenia, co miało istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku. Pozostając w zgodzie z art. 37a § 2 k.k., Sąd Rejonowy, orzekając o karze, winien był wymierzyć oskarżonemu karę pozbawienia wolności, chyba że dopatrzyłby się okoliczności przemawiających za jej nadzwyczajnym złagodzeniem.

W takiej sytuacji konieczne okazało się uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości. Jakkolwiek w kasacji nie wskazano na naruszenie przepisu art. 502 § 1 k.p.k., w myśl którego wydanie wyroku nakazowego jest możliwe w przypadku orzeczenia kary ograniczenia wolności bądź grzywny, to nie ulega wątpliwości, że wydanie zaskarżonego wyroku w trybie nakazowym było niedopuszczalne. Ustawowe wyłączenie możliwości zastosowania art. 37a § 1 k.k. w sprawie oskarżonego skutkowało koniecznością wymierzenia kary w granicach ustawowego zagrożenia, a to przewiduje wyłącznie karę pozbawienia wolności.

Kierując się powyższym, Sąd Najwyższy orzekł, jak w wyroku. Rozpoznając ponownie sprawę, Sąd Rejonowy orzeknie mając na uwadze wskazane wcześniej powody uchylenia zaskarżonego wyroku.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono po myśli art. 638 k.p.k.

Waldemar Płóciennik Piotr Mirek Małgorzata Wąsek-Wiaderek

[WB]

r.g.